Knut Arild Hareide, leder, KrF:
Jeg lytter alltid til gode innspill. Men det er jeg som bestemmer.

anne holt @annekristinholt, forfatter:
«TV2nyhetene er fortørnet over at folk uten synske evner får bli spåkoner. Enig. Bare de ekte, æresord synske burde få lov...»

Politiske møter

Søndre Land Arbeiderparti innkaller til møte mandag 12. november. Styremøte begynner klokka 17.00. Medlemsmøte begynner klokka 18.00. Saksliste: Budsjett 2013, eventuelle kommunale saker, eventuelt. Foregår i kommunestyresalen.
Alle velkomne.

Denne plassen kan bli din
Ta kontakt med din faste konsulent eller kontakt oss på
Tlf. 61 18 93 00
annonse@oa.no
– Det står i... Oppland

■ FORSKNING

Effektivitet på norsk

D DEBATT

Maria Lillemoen
Informasjonsrådgiver, Høgskolen i Gjøvik

Illustrasjonsbilde, Raufoss

De fleste bedrifter ønsker å levere produkter og tjenester raskt og effektivt, og aller helst bedre enn konkurrentene. Arbeidslivsforskning er derfor veldig viktig for å forstå strukturer og finne løsninger, som er lønnsomt for eiere, ansatte og samfunnet.

Lean som metode og filosofi handler om å ta bort sløsing av tid og ressurser i en verdikjede, en klar motsetning til tradisjonelt byråkrati. Noen har uttalt at lean er «sunn fornuft satt i system». Lean fokuserer på arbeidsprosesser, helhetstenking, involvering av medarbeidere og at forbedringer må skje kontinuerlig. Sløsing kan for eksempel være en stor lagerbeholdning, uutnyttet kreativitet, venting og overproduksjon. Lean har med en kulturell forandring og medvirkning i organisasjonen å gjøre, og alle ansatte må være involvert i endringene. Dette er ofte svært krevende omstillinger for arbeidsstokken, siden prosesser må gjøres raskere samtidig som de må gjøres mer effektive og likt hver gang.

Lean-tenking er per i dag den vinnende filosofi innen produksjon, tjenesteyting og handel, men det er utført lite forskning på lean i Norge. Noe av årsaken til dette kan vi finne i at det har vært en forskningsdrevet tradisjon innen arbeidslivsforskning, mens lean har blitt drevet fram av praktikere, ofte med prøve-feile metoden.

Men dette blir det en endring på nå. Forskningsprosjektet Lean Operations startet i fjor høst og varer fram til 2014. Det er et kompetanseprosjekt for næringslivet, der Norges forskningsråd står for brorparten av finansieringen. NTNU er prosjektleder for Lean Operations, mens Arbeidsforskningsinstituttet, Sintef Raufoss Manufacturing og Høgskolen i Gjøvik bidrar med forskere inn i prosjektet. Hovedmålet for prosjektet er å videreutvikle den norske modellen med lean prinsipper.

Lean er ikke noe nytt, begrepet oppsto tidlig på 1990-tallet, og da var tankegangen allerede veletablert i japanske virksomheter med Toyota som den ledende. Lean har fått en renessanse i Norge de siste årene og forskningsprosjektet Lean Operations skal finne ut hvordan lean som arbeidssett påvirkes av den norske samarbeidsmodellen. Den norske samarbeidsmodellen beskrives som samspillet mellom velferdsstatens utforming, makroøkonomiske styringsmodeller og trepartssamarbeidet mellom staten, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene. Medvirkning med dimensjonene medarbeidernes medbestemmelsesrett, kontinuerlig forbedring og involvering, opprettholder og styrker den norske modellen. Samtidig ser prosjektet på hvordan man leder slike organisasjoner. Det er disse dimensjonene som skal bli analysert i forhold til lean, både teoretisk og praktisk sett.

Forskerne er i gang med å analysere forholdene i ulike bedrifter. Blant bedriftene som er med i prosjektet er Hydro, REC, Storebrand, Telenor, Nammo og Benteler Raufoss.

Benteler Raufoss, tidligere Hydro Automotive, har jobbet med forbedringsarbeid siden 1980-tallet og det er enighet om at et slikt kontinuerlig fokus på økt effektivitet har vært et konkurransefortrinn. Benteler Raufoss har stadig nye tiltak til vurdering for å henge med i markedet. De vurderer blant annet ulike tilnærminger for å oppnå mer effektive prosesser i produktutviklingen, da videre vekst er avhengig av nye produkter og markedsandeler. Involvering av ansatte er et annet punkt som diskuteres hos Benteler Raufoss, de ansatte opplever at forbedringsarbeidet er mer sentralisert nå samtidig som de har daglige teammøter for koordinering, forbedring og måloppnåelse. Benteler Raufoss skal ansette en dedikert lean-koordinator i hver avdeling for å øke fokus på lean-prosesser og i tillegg vil de arrangere flere kurs innen lean både for alle ansatte og på ledernivå.

Filosofien og metodene i lean er i første rekke utviklet for bilindustrien, og har vist seg å være nyttige innen annen industri og tjenesteyting. Tanken med lean-filosofien er at denne også kan innføres i bransjer som driver med helt andre ting enn industri, for eksempel helsevesenet. På sykehus vil lean-metoden omhandle organisering og tilrettelegging, ved å sette de ansatte i stand til å gjøre en god jobb innen egne enheter og på tvers av avdelinger og nivåer.

Forskningsprosjektet Lean Operations skal blant annet gi oss svar på hvordan kombinere lean og den norske modellen på en måte som styrker norsk konkurransekraft og hvordan ekspertdrevet kunnskapsgenerering kan kombineres med kontinuerlige forbedringer. Dette er viktige forskningsspørsmål som må belyses og som vil gi viktige bidrag til å forstå arbeidsliv og samfunn bedre.